

Lydia Vonk en Joyce van der Hoorn winnaars Onderwijs Pioniers 2013

Zoek het uit!

Ouders willen juffen en meesters die het maximale uit hun kinderen halen, die hun kinderen nieuwsgierig en enthousiast maken en die minstens zo goed thuis zijn in de nieuwe media als hun zoon of dochter. Waar vind je zulke leerkrachten? Onder meer op De Fontein en Het Mozaïek in Alphen aan den Rijn.

Tot 2013 vormden Het Mozaïek en De Fontein één school, met twee locaties en ongeveer negenhonderd leerlingen. Nu zijn het twee scholen, die beide deel uitmaken van scholengroep Scope. Dus ook al werken ze voortaan op verschillende scholen, Lydia Vonk en Joyce van der Hoorn zijn nog steeds collega's. Joyce: 'We leerden elkaar beter kennen in een werkgroep en hadden meteen een klik. We hadden aan een blik of een half woord genoeg om elkaar te begrijpen.' Lydia: 'In totaal werken op de beide locaties een kleine negentig leerkrachten. Het viel ons op dat veel van onze collega's specifieke kennis of vaardigheden hebben. Het barst bij ons werkelijk van het talent! Om een voorbeeld te geven: de directeur van Het Mozaïek weet werkelijk alles van vogels. Hij herkent ze aan hun roep, ook al ziet hij ze niet. Hij weet waar ze zitten, hoe ze eruitzien en hoe ze zich gedragen en kan daar heel boeiend over vertellen. Maar we konden hem moeilijk vragen om in alle 37 groepen over zijn hobby een verhaal te komen houden. Dan kwam hij niet meer toe aan zijn eigenlijke werk. En zo zijn er meer collega's met boeiende hobby's of talenten. Talenten die we wilden benutten. We wisten alleen niet hoe.'

Wedstrijd

Lydia en Joyce besloten te gaan googelen en belandden op de site van Onderwijs Pioniers. Onderwijs Pioniers is een programma dat leraren de kans biedt met een eigen idee het onderwijs te verbeteren. Leerkrachten die meedoen aan de jaarlijkse wedstrijd krijgen begeleiding en een budget. Joyce en Lydia schreven zich snel in en werden toegelaten. Joyce: 'Zo'n twintig scholen uit heel Nederland deden mee. We zijn in totaal vier keer bijeengekomen. Iedere school vertelde dan over de voortgang van het project en kreeg feedback van de andere scholen. Dat was leuk.'

De opdracht was iets te bedenken wat het onderwijs mooier, leuker of aantrekkelijker maakt en tijd bespaart. Al snel rijpte het idee in de hoofden van Lydia en Joyce. 'We wilden de talenten van onze collega's voor de hele school ontsluiten. Nou zijn we allebei behoorlijk thuis in de nieuwe media. We werken graag met internet, film, geluid, tablets en het digibord. Vaak helpen we collega's met het gebruik ervan. Daardoor weten we dat je niet te snel te hoog moet grijpen. De kunst is eenvoudig te beginnen. Eerst de techniek onder de knie krijgen, de voordelen ervaren en enthousiast worden. Daarna kun je de lat dan wat hoger leggen. Kortom: we wilden techniek inzetten om die talenten te tonen.'

Joyce en Lydia kwamen op het idee filmpjes te maken, waarin hun getalenteerde collega's de hoofdrol zouden spelen. Bijvoorbeeld de directeur die alles van vogels weet. 'Dat idee werd door onze collega's meteen positief ontvangen. We zijn daarop onderwerpen gaan verzamelen en scripts gaan schrijven. De ideeën kwamen bijna vanzelf. Een collega was in een boerderij gaan wonen, een gebouw met grote ramen, onderverdeeld in kleine raampjes. Ideaal voor keersommen. Vier grote ramen met zes kleine raampjes: hoeveel raampjes is dat? Een ander filmpje gaat over klussen in huis. Er moet een muur geschilderd worden. Hoeveel verf heb ik dan nodig? Met andere woorden: hoe bereken je de oppervlakte? De hoofdpersoon in het film-

pje geeft de leerlingen een aantal keer de opdracht iets uit te zoeken. Vandaar de titel: Zoek het uit!'

Hobbels

Project die van een leien dakje gaan, zijn schaars. Meestal moeten er een paar hobbels genomen worden. Dat was ook zo bij 'Zoek Het Uit!'. Een van de dingen die voor hoofdbrekens zorgde was de techniek, ondanks de affiniteit van Joyce en Lydia met nieuwe media. Joyce: 'Buiten opnames maken is lastig, zeker met een iPad, vooral vanwege de wind. Die maakt dat iemand die praat moeilijk verstaanbaar wordt. Ook kan het gebeuren dat er net een vliegtuig overkomt, waardoor je niet verstaat wat er gezegd wordt. Verder verspreekt iemand zich weleens. Als je een goed filmpje wilt maken, moet je dus voldoende takes maken. Ik film met een digitale fotocamera waarmee ik in HD kan filmen. De kwaliteit van de beelden is hoger dan beelden van de iPad. Maar dan ben je er nog niet. Nadat je alles gefilmd hebt, moet je bekijken wat de beste fragmenten zijn. Die ga je monteren, eventueel met foto's, muziek of een voice-over eronder. Leuk werk, maar heel tijdrovend. Met een filmpje van vijf tot tien minuten ben al gauw enkele dagen in de weer.'

Tijdrovend

Dat brengt ons bij de tijdsinvestering: altijd een heikel punt gezien de hoge werkdruk in het basisonderwijs. Lydia krijgt van haar school een aantal taakuren voor het project 'Zoek Het Uit!', Joyce krijgt van haar school om de week dertig minuten voor o.a dit project. Joyce: 'Daar red je het bij lange na niet mee. In dit project is daarom heel veel vrije tijd gaan zitten. Af en toe hebben we ons laten vervangen, maar van die mogelijkheid hebben we maar spaarzaam gebruik gemaakt. We kregen vanuit Onderwijs Pioniers een budget van vijfduizend euro en wilden dat niet laten opgaan aan vervanging.' Lydia vult aan: 'We vonden dat we dat geld beter konden besteden. Daarom hebben we een audiovisueel productiebedrijf ingeschakeld. Dat deed onder meer de lastige buitenopnames en maakte een 'leader', daardoor ziet het er best professioneel uit.'

Mogelijkheden zien en pakken

De jury was vol lof over 'Zoek Het Uit!' en kende Lydia en Joyce de eerste prijs toe: een cheque van vijfhonderd euro (besteed aan een lekkere lunch met de collega's) en een nader in te vullen masterclass op Nijenrode. Jurylid Joany Krijt: 'Lydia en Joyce gebruiken de aanwezige kennis en talenten onder de leraren optimaal en op een aantrekkelijke manier voor goed onderwijs. Iedereen kan de filmpjes met gemakkelijk te bedienen apparatuur maken en in de les interactief inzetten. Als echte onderwijspioniers laten Lydia en Joyce zien dat het realiseren van interessante lesmaterialen en vernieuwing van de onderwijsomgeving vooral een kwestie is van doen. Zij zijn een voorbeeld van mogelijkheden zien en die simpelweg ook oppakken!' Lydia: 'Dat filmpjes het onderwijs leuker maken, staat als een paal boven water. Onze filmpjes dienen als introductie op een onderwerp en diepen dat uit. Een

Tekst:
Martin van Rooij

Fotografie:
Martin van Rooij
en Shutterstock

Onderwijs Pioniersprijs 2013
Lydia Vonk en Joyce van der Hoorn

groot voordeel is dat de filmpjes in alle groepen bruikbaar zijn. Het is vervolgens aan de docent om er goede opdrachten op het niveau van de groep aan te koppelen.' Joyce: 'De jury vond ook zwaar wegen dat ons idee eigenlijk heel eenvoudig is. Andere scholen kunnen het probleemloos overnemen. Natuurlijk kunnen ze ook onze filmpjes bekijken en gebruiken. Ons materiaal is niet afgeschermd. Maar wat het voor onze leerlingen zo leuk maakt, is dat onze eigen leerkrachten in de filmpjes de hoofdrol spelen en dat de filmpjes zijn opgenomen op plaatsen die de leerlingen herkennen. Juist die herkenbaarheid is een kracht.'

Meters maken

Hoe nu verder? Joyce: 'We hebben ideeën genoeg. Om een voorbeeld te geven: we gaan binnenkort in een bouwmarkt filmen. Het thema is dan meters en centimeters. Daar kun je vragen aan koppelen zoals: welke dingen hier op school zijn precies één meter lang of breed? Of: hoeveel meter is het van dit lokaal naar het lokaal van meester Adrie? Hoeveel stappen moet je eigenlijk zetten om een meter te lopen? Het is nu zaak die onderwerpen uit te werken, scripts te schrijven, opnames te maken, de filmpjes te monteren en ze tot slot op de site te zetten. Trouwens, het zijn niet alleen leerkrachten die de hoofdrol spelen. We hebben ook al opnames gemaakt van twee leerlingen die een prachtige spreekbeurt hebben gehouden over tijd. Ze hadden er ook prima vragen bij bedacht. Kortom: er is meer dan voldoende inspiratie. Het is nu een kwestie van meters maken!'

Je vindt het materiaal van 'Zoek Het Uit!' op zoekhetuit.yurls.net
Zie ook onderwijspioniers.nl.

